

Beszámoló

Madarász József Városi Könyvtár

2007. július 1-2008. augusztus 31.

közötti tevékenységéről

A könyvtár feladata, mint nyilvános könyvtárak, a település közművelődési könyvtáraként a lakosság általános tájékozódásához, művelődéséhez, az élethosszig tartó tanuláshoz, a szakmai munkához, az igényes szórakozáshoz szükséges dokumentumok és szolgáltatások biztosítása.

Küldetésnyilatkozat

A Madarász József Városi Könyvtár fő feladatának tekinti, hogy az érdeklődők leg szélesebb köre számára biztosítsa a feltételeket a magyar és egyetemes kultúra kincseinek megismerésére, a folyamatos önművelésre, a színvonalas szórakozásra.

Ennek érdekében a könyvtár gyűjtőkörébe tartozó dokumentumok beszerzésével, feldolgozásával és a könyvtári szolgáltatások szervezésével támogatják:

- a szervezett oktatásban és az önképzésben részt vevő személyek tanulását,
- az állampolgári jogok gyakorlásához, valamint a személyes és közösségi önmegvalósításhoz szükséges közhasznú ismeretek megszerzését,
- a gazdaság, a társadalom, a tudomány és a kultúra területén való tájékozódás,
- az irodalom és más művészeti ágak alkotóinak és alkotásainak megismerését,
- a város és a kistérség természeti értékeinek, gazdasági, társadalmi folyamatainak, kulturális, történelmi, néprajzi hagyományainak kutatását és bemutatását,
- a szabadidő hasznos eltöltését.

A kitűzött célok megvalósítására törekedve:

- a könyvtár állományát folyamatosan gyarapítjuk és frissítjük,
- gondoskodunk az állomány feltárásáról,
- korszerű elektronikus eszközökre és forrásokra támaszkodva fejlesztjük az intézmény információs szolgáltatásait, növeljük az elektronikus dokumentum-szolgáltatás arányát,
- lehetőséget biztosítunk arra, hogy a könyvtár állományáról és szolgáltatásairól az interneten is tájékozódni tudjanak az érdeklődők,
- folyamatosan javítjuk szolgáltatásaink személyi és tárgyi feltételeit,
- intézményünkben lehetőséget biztosítunk a közösségi művelődésre,
- munkánk során folyamatosan figyelembe vesszük a könyvtárhasználók javaslatait. Vizsgáljuk a felhasználói szokásokat, igényeket, s ennek megfelelően módosítjuk, bővítjük a könyvtár szolgáltatásait.

Arra törekszünk, hogy - a fenntartó, Sárbogárd Város Önkormányzata szándékával összhangban - megteremtsük a XXI. század követelményeinek megfelelő nyilvános könyvtári szolgáltatást. Ennek érdekében együttműködünk a városban található közintézményekkel.

1. Személyi állomány

A Madarász József Városi Könyvtár dolgozói létszáma 5 fő – ebből 4 fő könyvtáros és 1 fő kisegítő alkalmazott. A könyvtárosok munkáját 1 fő közalkalmazott segíti. Sárszentmiklósi fiókkönyvtárunkban 1 fő könyvtáros az iskola dolgozói létszámában szerepel.

2. Képzés, továbbképzés

A Madarász József Városi Könyvtár munkatársai az első ciklusbeli – 2002-2006. év közötti – továbbképzési időszakban tettek eleget továbbképzési kötelezettségüknek.

Így:

2002. Nagy Zsuzsanna ELTE BTK egyetemi kiegészítő, menedzsment szakvizsga,

2004. Lukács Györgyné KKDSZ Akadémia, felsőfokú kulturális menedzser,

2005. Kovácsné Komáromi Edit KKDSZ Akadémia, felsőfokú kulturális menedzser,

2006. Hrabovszki Mihályné ECDL tanfolyam

végzettséget szerzett.

Munkatársaimmal részt vettünk a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár kéthavonta tartott továbbképzésein, az OSZK, a Magyar Külügyminisztérium, ill. a Magyar Könyvtáros Egyesület Helytörténeti, Gyermekkönyvtárosi, Olvasószolgálati Szekciók által rendezett tanácskozásain.

A beszámolási időszak alatt könyvtárunkban 4 fő felsőoktatási intézményben tanuló fiatal kérte, hogy kötelező gyakorlati idejét könyvtárunkban tölthesse, ebből 3 fő könyvtár, 1 fő művelődésszervező szakra jár. Gyakornokaink Sárbogárdról, ill. a kistérség különböző településeiről érkeztek. Kérdésünkre elmondták, hogy a Madarász József Városi Könyvtárban folyó kiemelkedő szakmai munka motiválta választásukat.

3. Technikai felszereltség

A Madarász József Városi Könyvtárban 15 db számítógép található évekkel ezelőtt beadott sikeres pályázatoknak köszönhetően. (A legutolsó pályázatot 2005-ben tudtunk beadni, azóta könyvtártípusunk számára nem írtak ki pályázatot.) A „legfiatalabb” számítógépünk is 3 éves, a többi természetesen idősebb. Kicserélésük lehetetlen, javításuk is egyre pénzigényesebb.

A meglévő 15 gép megoszlása a következő: 3 db szervergép, 2 db kölcsönzőgép, 2 db munkagép, 5 db olvasói gép, 1 db katalógusgép és 2 db hordozható számítógép.

A munkagépek és a kölcsönzőgépek már mind P4 vagy P4 Celeron kategóriájú gépek, melyek minimum 256M, de a legtöbbje már 512 RAM-ot tartalmaz. A biztonsági mentések elvégzéséhez a munka, ill. kölcsönzőgépeken már DVD írókat használunk.

A szervergépeken Debian Linux Sarge 3.1 operációs rendszer fut, míg az olvasói gépek mindegyikén Windows XP Professional. A kölcsönző, illetve a munkagépekhez 3 db lézeres és 1 db hagyományos vonalkód-leolvasó tartozik.

A gépek elhelyezése: A számítógépek közül 4 db található a Gyermekrészlegben (3 db olvasói, 1 db kölcsönzőgép), 6 db a Felnőtt részlegben került elhelyezésre (3 db olvasói, 1 db kölcsönző, 1 db munkagép és 1 db katalógusgép), ezen kívül 4 db található az irodában (3 db szervergép és 1 db munkagép), ill. van még a 2 db notebook.

A három darab szervergép használatát a következők indokolják:

- egy proxy szerveren keresztül zajlik az olvasók internetezése, mely segítségével az olvasók internet-elérése tetszés szerint szabályozható. Többek között az egyik legfontosabb indok a tartalomszűrés, mely segítségével a könyvtárba nem illő oldalak látogatása követhető nyomon, ill. szükség esetén letiltható.
- textlib szerver: ezen a szerveren fut az integrált könyvtári rendszer, ill. ezen a szerveren található a könyvtári adatbázis.
- a harmadik szerver web-, ill. mailszerverként működik. A könyvtári adatokat hamarosan nem csak a könyvtáron belülről, hanem az interneten keresztül bárhonnán elérhetővé tesszük, így a kor követelményeinek megfelelően az olvasó értesülhet a könyvtári rendezvényekről, a rendezvényeken készült fotókat megtekinthető, ill. kereshet a könyvtári adatbázisban. Ezen felül mail-szerver funkciót is ellát, így többé már nem gond a kicsi postafiók. Gyorsabb a levelezés és minden dolgozóra egyénileg szabható mail-cím alakítható ki.

A szerverek egy routeren keresztül csatlakoznak az internetre. Manapság a hálózatok biztonsága a döntő tényező, így többszintű hardwares és softwares tűzfal alkalmazásával oldjuk meg szervereink védelmét. A fentiekből következik, hogy az idén a könyvtár már saját domainnévvel, ill. fix ip-címmel rendelkezik, így interneten a „ránktalálás” is már könnyebb.

Az internetről letöltött anyagokat az olvasók mind színesben, mind fekete-fehérben – ellenszolgáltatás fejében – ki tudják nyomtatni.

A hagyományos nyomtatás igénybevételére egy többfunkciós berendezést – nyomtató és fénymásoló is egyben – üzemeltetünk aminek hardware print-szerveren keresztül, a nyomtatási költségek lehető legalacsonyabban való tartásával érhető el olvasóink számára.

4. Pályázatok

A beszámolási időszak alatt könyvtárípusunknak megfelelő pályázatot nem írtak ki, így sajnos már második éven nem tudtunk egyetlen pályázatot sem beadni.

5. A könyvtári állomány gépesítése

Könyvtárunkban – a több évig tartó, a munkatársak, közmunkások és a rendszergazda aprólékos előkészítő munkájának köszönhetően – 2006. január 3-ával megkezdődött a könyvtári dokumentumok (könyvek, videokazetták, DVD-k) számítógépes kölcsönzése. Könyvtárunkban a TextLib integrált könyvtári rendszer segítségével folyik a dokumentumok megrendelése, honosítása és kölcsönzése. Könyvtárunk igyekszik lépést tartani az integrált könyvtári rendszer tulajdonosainak folyamatos rendszerfejlesztéseivel.

6. Állománygyarapítás és állománvapasztás

Az állománygyarapítást elsősorban az Új Könyvek Könyvtárak Állománygyarapítási Tájékoztatója füzet segítségével végezzük, de ügynökök kedvezményes ajánlataiból is szoktunk válogatni és gyakorta élünk a könyvesboltban való vásárlás lehetőségével is.

Az EU-s különgyűjtemény gyarapítása, a kurrens DVD-k vásárlása inkább könyvesboltokból és ügynököktől történik. A dokumentumok könyvtárba kerülése a KELLO-n keresztül hosszadalmas folyamat, emiatt a nagy érdeklődésre számíto dokumentumokat: könyveket, DVD-keket, folyóiratokat igyekszünk megjelenésük napján megvásárolni.

Az állománygyarapításnál természetesen figyelembe vesszük az olvasók igényeit.

2002. óta - a számítógépes feldolgozást előkészítendő –nagy arányú selejtezés kezdődött könyvtárunkban, amit természetesen 2007/2008-ban is folytattunk. Ennek során a már tartalmilag elavult, illetve elhasználódott, gépi feldolgozásra nem érdekes, szép- és szakirodalmat kivontuk az állományból. A selejtezett könyvekből vásárt rendezük. Az el nem adott könyvek pedig – a törvényben előírtaknak megfelelően – megsemmisítésre kerülnek. A folyóiratraktárban is minden évben rendet rakunk és selejtezzük.

7. Kölcsönzés – tájékoztatás

Olvasóink nagy része valamelyik felsőoktatási intézményben, középiskolában tanul, de a beiratkozott olvasók közül egyre többen vesznek részt valamilyen posztgraduá-

lis képzésben. A könyvtárhasználók elsősorban tanuláshoz és munkájukhoz keresnek könyveket, folyóiratokat. A könyvtár saját állományának kölcsönzése mellett évek óta népszerű szolgáltatás a könyvtárközi kölcsönzés, amelyet általában az ODR-tagkönyvtárak állományának anyagából bonyolódik le. A könyvtárközi kölcsönzés szolgáltatásban 2007. január 1-től – a támogatási rendszer megváltozása miatt – az ODR szolgáltató könyvtárakhoz a könyvek ingyenes visszaküldése megszűnt, így a könyvtár kénytelen az olvasóra terhelni a visszaküldés postaköltségét.

A szórakozásból olvasók száma csökkent, viszont sok, eddig könyvtárba nem járó ember tér be hozzánk videót és/vagy DVD-t kölcsönözni. Olvasóink körében évről évre népszerűbb a DVD-klub. Az audiovizuális dokumentumok forgalma folyamatosan nő, s az igényekhez igazodva folyamatosan bővítjük meglévő állományunkat.

Könyvtárunkban 2004. óta a **Magyarország Pont** működik, kedvezményes internet-hozzáférést és nyomtatási lehetőséget biztosítva 12 év feletti beiratkozott olvasóink számára. A szolgáltatók és díjcsomagjaik – az internet széles olvasói rétegek számára elérhetővé tételével – bővülésével az internetező olvasóink számában csökkenés tapasztalható.

8. Rendezvényeink

A tavalyi őszi első rendezvénye a szeptember 29-i, **A népmese napja** alkalmából rendezett kézműves-foglalkozás gyerekek számára **Novák Edith** képzőművész segítségével.

2005 tavaszán a Magyar Olvasótársaság felhívással fordult mindazokhoz, akiknek fontos a népmesék fennmaradása és a mesékben élő bölcsesség továbbhagyományozása, hogy csatlakozzon ahhoz a kezdeményezéshez, hogy szeptember 30-a – **Benedek Elek születésnapja** – legyen **A népmese napja**.

Ebből az alkalomból tárlóinkban az érdeklődők válogatást láthattak a könyvtár népmese-gyűjteményéből.

Október 1-én **Parti Nagy Lajos** Kossuth-díjas író, költő volt vendége városunk irodalom iránt érdeklődő lakosságának.

Október 2-12-e között került megrendezésre az „**Összefogás a Könyvtárakért**” programsorozat, amelyhez első ízben csatlakozott a Madarász József Városi Könyvtár. Az őszi országos könyvtári napok helyi rendezvényein is igyekeztünk a lakosság minden korosztályának megfelelő programot összeállítani. A 2007. évi programsorozat címe: „**Nagy Olvashow**”, jelmondata: „**Találkozunk a könyvtárban**” volt.

Programjaink a következők voltak:

Október 4-én, Olvass nekem! – Olvassak Neked? Játékos, olvasást népszerűsítő foglalkozás 5-8 éveseknek. Találkozás *Nyulász Péterrel*, a Miazami (kitalálós versikék) és a Zsubatta (mondókás könyv) című könyvek szerzőjével délelőtt a Zengő Óvodában nagycsoportos óvodásokkal, délután a sárszentmiklósi művelődési házban a kisiskolásokkal.

Október 8-án író-olvasó találkozó 10-14 éves korosztály számára *Bosnyák Viktóriával*. Kora délután a sárszentmiklósi általános iskola tanulóival, 15 órától pedig a Madarász József Városi Könyvtárban az érdeklődőkkel.

A szervezett programokon kívül október 2-13-a között különféle kedvezményekkel álltunk olvasóink és leendő olvasóink szolgálatára. Így ez idő alatt ingyenes volt a beiratkozás, nem kellett fizetni a számítógéphasználatért, internethasználatért.

Megbocsátás napjai: késedelmes olvasóink mentesültek a késedelmi pótdíj kifizetés alól.

Selejtezett könyvekből árusítást tartottunk.

Október 8-án a fiatal alkotó, *Vágvölgyi Elvira* rajzaiból, csendéleteiből nyílt kiállítás.

Október 15-én *Endrei Judit* „tévés személyiség” telt házban, jó hangulatú találkozón varázsolta el kedvességével, bájával, kisugárzásával, intelligenciájával, pozitív élet-szemléletével minden megjelent kedves olvasónkat.

November 12-én „*Ami megmaradt – Sárbogárd zsidó öröksége*” című, *Németh Krisztina* és *Lakk Norbert* helytörténeti gyűjtésének és kutatási eredményeinek vetítés kiállítása nyílt.

November 26-én *dr. Lendvai György* Életem jutalomjátéka című, klasszikus magyar költők verseiből összeállított műsorát láthattuk és hallhattuk.

December 4-től *Szalay Ágnes* festményeiből nyílt kiállítás.

2008. január 26-án a Magyar Kultúra Napja alkalmából tartottuk hagyományá vált „*Olvassunk egymásnak*” felolvasó napunkat.

2008. a Reneszánsz Éve, ennek kapcsán idén *Mátyás királyról* szóló népmesékből, mesékből, történetekből olvasták fel kedvenc történeteiket megjelent kisiskolások és a felsőbb osztályok tanulói.

Február 4-től a sárszentmiklósi *Sárfoltok Foltvarró Kör* munkáiból rendeztünk kiállítást.

Március 2-án „*A ruha a fő, és benne a nő!*” című zenés divat-show volt látható szervezésünkben a Polgármesteri Hivatal Dísztermében. A nagyszerű előadáson kuplék, szonok, slágerek, dalok, lányok, hölgyek, kisasszonyok és legfőképpen ruhák... ruhák... ruhák voltak láthatók a DÍVA-Trend tagjainak tervezésében, készítésében és bemutatásában.

Március 3-án A jóga mint egészségmegőrző módszer című előadás hangzott el. Vendégük volt *dr. Vigh Béla* orvos, a Semmelweis Orvostudományi Egyetem tanára.

Március 10-től *Monhaltné Patkós Mária* „Útkeresés” című kiállítását tekinthették meg a festészet iránt érdeklődő vendégeink.

Április 7-én, a Költészet Napja alkalmából, József Attila verseiből és prózáiból összeállított, *Talán eltűnök hirtelen* című irodalmi esten *Havas Judit* előadóművészt láttuk vendégül a nagylétszámmal megjelent érdeklődő hallgatósággal.

Április 14-én *Váraljai Péter* Virágmotívumok vetélkedése című kiállítását Bójtös Attila nyitotta meg és az Evangélikus Gyülekezet énekkara működött közre.

2008. évet a Magyar Bibliatársulat kezdeményezésére a katolikus, a református és az evangélikus egyház a *Biblia Évének* nyilvánította. Meghívásunkra *Bogárdi Szabó István református püspök* tartott nagyszerű, izgalmas előadást *A Biblia jelenléte és hatása napjainkban* címmel a zsúfolásig megtelt Díszteremben. Egyidejűleg a könyvtárban „Boldog, aki olvassa” címmel Biblia-kiállítás nyílt.

A 79. Ünnepi Könyvhét rendezvényeként *Török-Zselenszky Tamás Szívrák* című kötetének bemutatóját tartottuk könyvtárunkban. A helyi kötődésű költőt és verseit *Dr. Bakonyi István* irodalomtörténész mutatta be, közreműködött *Temesvári Márta*. Török-Zselenszky Tamást többen mint Napot, az Eleven Hold ex-frontemberét ismerik.

Június 4-én *Szalay Ágnes* festőművész Emlékeim-pillanatképek című kiállítását tekinthették meg érdeklődő vendégeink.

Június 18-án vendégünk *V. Kulcsár Ildikó*, a Nők Lapja főmunkatársa mutatta be nálunk is legújabb *Rózsa a szőfben-Egy korty derű* című kötetét. A történetekből *Moraveczné Szabó Ildikó* olvasott fel.

A beszámolót összefoglalva elmondható, hogy a Madarász József Városi Könyvtárban optimálisan megvalósult és a jövőben is meg fog valósulni a városi könyvtárak újfajta szerepértelmezése:

1. Közösségfejlesztés: a könyvtárba bármikor be lehet menni beszélgetni, másokkal találkozni, „szabad időt” tölteni. A könyvtár is szervez összejöveteleket, meghív írókat, költőket, érdekes és fontos embereket, foglalkozik hátrányos helyzetű gyerekekkel, felnőttekkel, felvállal szociális funkciót. (A könyvtár átveszi a művelődési ház „szerepét”.)
2. Az információk profi módon történő közvetítése: A könyvtárnak kulcsszerepe van abban, hogy a környezetében élőket hozzájuttassa a megfelelő információhoz, ill. megtanítsa az információhoz jutás technikájára, ez által motorja, „élesztője” legyen a változásoknak. Az információ szót széles értelemben használjuk. Információnak tekintjük a megfelelő dokumentumok (könyv, folyóirat, CD, DVD, stb.) rendelkezésre bocsátását csakúgy, mint az elektronikus szolgáltatásokat, a szolgáltatásokat természetesen a „használók”, „használóink” igényeihez igazítva.

3. Térségi szerep: a városi könyvtártól joggal elvárható, hogy legyen valamilyen kisugárzása a környék lakosságára. A környék lakói is használják a város könyvtárát személyesen és távhasználóként, a környék könyvtárosai kapjanak szakmai segítséget, iránymutatást a városi könyvtártól, legyenek közös rendezvények, tapasztalatcserék, közösen megírt pályázatok, stb.

Terveink 2009-re

- a) fő feladatunk a minőségi szolgáltatások fejlesztése oly módon, hogy tekintettel legyünk a költségvetési realitásokra, a pályázati lehetőségekre, valamint a rendelkezésre álló emberi erőforrások színvonalára.
- b) számítástechnikai és telekommunikációs szinten tartása, fejlesztése,
- c) az eddig elért eredmények, az elismertség megőrzése stabil, kiszámítható szakmai együttműködés.